

ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΔΗ

Στοχευμένα μέτρα που στόχο θα έχουν την τόνωση της παραγωγικής δραστηριότητας και της κατανάλωσης με την αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών με μείωση της φορολογίας, είναι η πολιτική που προτείνουν οι πρώην υπουργοί Οικονομίας Γ. Παπαντωνίου, Στ. Μάνος

και Ν. Χριστοδουλάκης, καθώς και ο οικονομολόγος και σύμβουλος του πρώην πρωθυπουργού Κ. Σημίτη Γ. Χαρδούβελης. Στο ερώτημα της «Ημερησίας του Σαββατοκύριακου» για το πώς θα μπορούσε η Ελλάδα να αξιοποιήσει το «πάγωμα» του Συμφώνου Σταθερότητας, ποιες συγκεκριμένες δράσεις απαιτούνται ώστε η ελληνική οικονομία να αποφύγει την ύφεση,

επισημαίνουν:

Ο κ. Γιάννος Παπαντωνίου, μετάξι άλλων υπογραμμίζει ότι απαιτείται αύξηση κοινωνικών δαπανών κατά 1 δισ. ευρώ για ενίσχυση των χαμηλόμισθων, των χαμηλοσυνταξιούχων και των ανέργων.

Ο κ. Στ. Μάνος επισημαίνει ότι πριν απ' όλα χρειάζονται πε-

ΤΡΙΣ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΕΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ «Η»

Συνταγή για την κρίση από

ΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Δανειζόμαστε με spread της προ ΟΝΕ εποχής

ΘΑ ΗΤΑΝ ΛΑΘΟΣ να ερμηνεύουμε τη θεματική απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα 200 δισ. Ευρώ ως εγκατάλειψη του Συμφώνου Σταθερότητας. Πρόκειται για μία δημοσιονομική παρέμβαση μεγάλης κλίμακας, αλλά εφάπαξ και όχι επαναλαμβανόμενη και επίσης γίνεται συντονισμένα και όχι με αυθαίρετες πρωτοβουλίες του κάθε κράτους. Είναι ίσως η απαραίτητη για την μελλοντική υιοθέτηση μιας «δημοσιονομικής ομοσπονδίας» που κάποτε πρέπει να αποτελέσει τον τρίτο πυλώνα της ΟΝΕ, μετά το κοινό νόμιμο και τα κοινά επιτόκια. Αφορά επίσης κυρίως τις χώρες που ακριβώς λόγω του Συμφώνου είχαν καλή δημοσιονομική διαχείριση πριν και μπορούν τώρα να κάνουν την μεγάλη εξαίρεση για να αντιμετωπίσουν την πρωτοφανή κρί-

Γι' αυτό άλλωστε η Ελλάδα θα επωφεληθεί ελάχιστα από την απόφαση της Ένωσης, εκτός και αν αποφασίσει να αλλάξει πορεία. Τα άμεσα μέτρα που θα μπορούσε να λάβει θα ήταν τα εξής:

1. ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ: Φορολογικά κίνητρα για απασχόληση και μείωση τιμών από τις επιχειρήσεις.

Στοχευμένη ενίσχυση χαμηλών εισοδημάτων.

ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ κεφαλαίου κίνησης στις ΜΜΕ και ρήτρα συμμετοχής τους κατά 30% σε όλες τις κρατικές προμήθειες.

Χρειάζομαστε δημόσιες επενδύσεις σε Υποδομές και προετοιμασία νέων δυναμικών και καινοτομικών επιχειρήσεων που θα είναι ανταγωνιστικές

ση.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΔΥΣΤΥΧΩΣ δεν ανήκει σε αυτήν την κατηγορία, αφού τα τελευταία χρόνια έχει αφήσει να καταρρεύσουν τα δημόσια έσοδα, έχει μειώσει τους φόρους στα κέρδη χωρίς κανένα αντάλλαγμα με θέσεις απασχόλησης και άφησε τις δαπάνες να εκτροχιαστούν σε κομματικές φιέστες και προεκλογικές επιταγές τύπου Ηλείας. Η πρωτοφανής έγκριση του Δημόσιου Χρέους το 2008, μας έχει οδηγήσει να δανειζόμαστε με spread πάνω από την Γερμανία το οποίο είναι τώρα υψηλότερο από ότι τον Νοέμβριο 1999, όταν δεν είχαμε ακόμη μπει στην ΟΝΕ.

ΜΕ ΚΑΝΕΝΑ ΤΡΟΠΟ η απόφαση της ΕΕ δεν δικαιώνει όσους απέτυχαν στην πολιτική τους και ψάχνουν για συλλήβδην μετάνοια.

ΕΠΕΙΓΟΝ ΣΧΕΔΙΟ για τον Τουρισμό το 2009 και πρόνοια για τα μειωμένα Αγροτικά Εισοδήματα λόγω της διεθνούς πτώσης των τιμών στη γεωργία.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ σε Υποδομές και προετοιμασία νέων δυναμικών και καινοτομικών επιχειρήσεων που θα είναι έτοιμες να μπουν ανταγωνιστικά μπροστά όταν η ύφεση αρχίσει να φεύγει προς το τέλος του 2010.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΜΩΣ αυτά χρειάζεται πολιτική αξιοπιστία, ειμότητα αντίδρασης στην κρίση και αποτελεσματικότητα στη δημοσιονομική διαχείριση. Και αυτά δεν θα μας τα δώσει κανένα Σύμφωνο Σταθερότητας. Αν μπορούμε, πρέπει να τα επιλέξουμε και να επιβάλουμε μόνοι μας.

ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

Να μειωθούν οι φορολογικοί συντελεστές για τους φτωχούς

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ είναι το κατεχόνιο εργαλείο για την αντιμετώπιση της κρίσης, αφού έχει άμεσα αποτελέσματα στα εισοδήματα των νοικοκυριών και την κατανάλωση, καθώς και στις επενδύσεις των επιχειρήσεων.

ΘΥΜΙΖΩ ΟΤΙ ΟΙ ΗΠΑ απεφύγαν μια πολύ βαθεία ύφεση στο πρώτο εξάμηνο του 2008, αξιοποιώντας το δημοσιονομικό πακέτο της κυβέρνησης Μπους, ενώ η Κίνα ακολουθεί ένα τεράστιο δημοσιονομικό πακέτο, της τάξης του 7,5% του ΑΕΠ ετησίως για δύο χρόνια. Είναι, λοιπόν, ευπρόσδεκτη η ανάληψη συντονισμένης δράσης εκ μέρους της Ε.Ε. με πακέτο δημοσιονομικής στήριξης διετούς διάρκειας, σωρευτικού ύψους 200 δισ. ευρώ ή 1,5% του ΑΕΠ, όσο μικρό –κατά τη γνώμη μου– και αν είναι το πακέτο αυτό.

ΣΥΜΦΩΝΑ με τους κανόνες που ανακοινώθηκαν, το όριο του 3% για το έλλειμμα

Μέτρα όπως η μείωση του ΦΠΑ δεν είναι στοχευμένα στις αντίστοιχες κοινωνικές ομάδες, μειώνουν τα έσοδα του κράτους, είναι πιθανό να μην ρίξουν τις τιμές

μα Γενικής Κυβέρνησης δεν μπορεί να ξεπεραστεί παρά ελάχιστα και πρέπει εντός 2 ετών το έλλειμμα να επανέλθει κάτω του 3%. Έτσι, το διαθέσιμο ποσό για την ελληνική οικονομία προβλέπεται να είναι ακόμα μικρότερο, αφού η Ελλάδα είχε ήδη το 2007 δημοσιονομικό έλλειμμα πάνω από το 3%, ενώ το εκτιμώμενο έλλειμμα του 2008 θα μπορούσε μελλοντικά να αναθεωρηθεί προς τα πάνω.

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ, ΛΟΙΠΟΝ, ιδιαίτερη προσοχή στην κατανομή του πακέτου ώστε να έχει τα μέγιστα αποτελέσματα. Τα λιγοστά χρήματα πρέπει να ενισχύσουν την παραγωγική ικανότητα της οικονομίας και συγχρόνως να βοηθήσουν τις πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού, χωρίς να μειώσουν τα έσοδα του κράτους. Μέτρα όπως η μείωση του ΦΠΑ δεν είναι στοχευμένα στις αντίστοιχες κοινωνικές ομάδες, μειώνουν τα έσοδα του κράτους, είναι πιθανό να μην ρίξουν τις τιμές, ενώ μπορεί και να ενισχύσουν τις εισαγωγές αντί την παραγωγή

ελληνικών προϊόντων.

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ πρέπει να διατεθούν γρήγορα ώστε να έχουν αποτέλεσμα και μέσω απλών διαδικασιών, αποφεύγοντας χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Τέτοια μέτρα είναι η αύξηση και επέκταση του ΕΚΑΣ, η μείωση των φορολογικών συντελεστών για τα χαμηλά εισοδήματα ή τα επιδόματα απασχόλησης. Οι ομάδες αυτές αναμένεται να κάνουν άμεση χρήση των χρημάτων. Δεν θα τα αποταμιεύσουν, αλλά θα τα καταναλώσουν, πιθανόν αγοράζοντας ήδη ανάγκης που παράγονται στην Ελλάδα, ενισχύοντας το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα. Αντίστοιχα, οι ΜΜΕ, που είναι η ραχοκοκαλιά της οικονομίας, μπορούν να ενισχυθούν με εγγυήσεις των δανείων τους από τις τράπεζες.

Έτσι θα γίνει πιο αποτελεσματικό και το προηγούμενο χρηματοοικονομικό πακέτο προς τις τράπεζες.

ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ, επίσης, να ενισχυθεί το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, αφού αυξάνει την παραγωγική ικανότητα της χώρας, έχοντας πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στην ανάπτυξη. Έτσι, διευκολύνεται και η απορρόφηση επιπλέον κοινοτικών πόρων των Γ' ΚΠΣ και ΕΣΠΑ, κινητοποιείται ο επενδυτικός ιδιωτικός τομέας και στέλνεται ένα ισχυρό μήνυμα στους οικονομικούς φορείς ότι γίνεται συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης της κρίσης. Άλλωστε, η σημερινή κρίση είναι και κρίση εμπιστοσύνης. Αν η κοινωνία πεισθεί ότι οι Αρχές του τόπου εργάζονται μεθοδικά και παρέχουν πρακτικές λύσεις, θα τολμήσουν το κάπι παραπάνω, θα εργαστούν πιο σκληρά, οι επιχειρήσεις δεν θα προχωρήσουν σε απολύσεις, κ.ο.κ. Τον τόνο αισιοδοξίας πρέπει να τον δώσουν οι Αρχές του τόπου με το παράδειγμά τους.

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 29-30.11.08 ΗΜΕΡΗΣΙΑ

ρικοπές δαπανών που «εύκολα μπορούν να φτάσουν το 2% του ΑΕΠ», και από την εξοικονόμηση αυτή οι πόροι να δοθούν στην πραγματική οικονομία από ισοποίηση μείωση της φορολογίας.

Ο κ. Ν. Χριστοδουλάκης αποκαλύπτει ότι η δημοσιονομική κατάρρευση οδήγησε στο να δανειζόμαστε με spread πά-

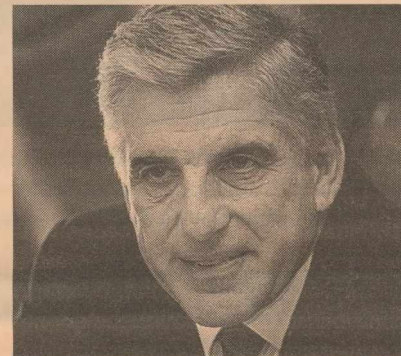
νω από την Γερμανία το οποίο είναι τώρα υψηλότερο από ότι τον Νοέμβριο 1999, όταν δεν είχαμε ακόμη μπει στην ΟΝΕ και προτείνει την επανεξέταση του φορολογικού «πακέτου», την ενίσχυση των χαμηλών εισοδημάτων και την στήριξη του τουρισμού, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αύξηση των δημοσίων επενδύσεων.

Τέλος, ο κ. Γκ. Χαρδούβελης τονίζει ότι πρέπει να μειωθούν οι φορολογικοί συντελεστές και ότι οι πόροι πρέπει να ενισχύσουν την παραγωγική ικανότητα της οικονομίας και συγχρόνως να βοηθήσουν τις πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού, χωρίς να μειώνουν τα έσοδα του κράτους. Είναι σημαντικό, επίσης, να ενισχυθεί το ΠΔΕ.

4 «γκουρού» της οικονομίας

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Φοροαπαλλαγές 700 εκατ. στα χαμηλά εισοδήματα

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ της οικονομίας που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντάσσεται στη στρατηγική ανάκαμψης η οποία προωθείται σε διεθνές επίπεδο. Η υλοποίησή του προϋποθέτει καλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας. Η δημοσιονομική κατάσταση εμποδίζει τη συμμετοχή της χώρας μας.

Αν όμως δεν σπρινχθεί η οικονομία, οι συνέπειες της διεθνούς κρίσης θα είναι επώδυνες. Για το λόγο αυτό πρέπει να εξασφαλιστεί η συναίνεση της ΕΕ.

Η ΕΕ δεν θα συναινέσει αν δεν πεισθεί ότι η Ελλάδα προωθεί πολιτικές που εξασφαλίζουν επάνοδο σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και αποκατάσταση δημοσιονομικής ισορροπίας. Πρέπει να συνταχθεί ολοκληρωμένο σχέδιο εξόδου από την κρίση, κατά το πρότυπο του Προγράμματος Σύγκλισης το οποίο οδήγησε στην έντα-

τιας

α) Καταπολέμηση της ακρίβειας

Πρέπει να καταργηθούν τα κλειστά επαγγέλματα, ιδιαίτερα στις μεταφορές, και να εξαλειφθούν οι μεσάζοντες που επιβάλλουν «καπέλα» χωρίς ουσιαστική συμμετοχή στο σύστημα διανομής.

β) Καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και της διαφθοράς

Η διοικητική μεταρρύθμιση πρέπει να συμβάλει με εδραίωση συνθηκών αξιοκρατίας και ενίσχυση της θέσης των ελεγκτικών υπηρεσιών και των Ανεξάρτητων Αρχών. Άμεσα, όμως, αποτελέσματα μπορούν να προκύψουν μόνο από τη συγκρότηση Κέντρων Εξυπηρέτησης Ε-

Πρέπει να καταργηθούν τα κλειστά επαγγέλματα, ιδιαίτερα στις μεταφορές, και να εξαλειφθούν οι μεσάζοντες που επιβάλλουν «καπέλα»

ξη στην ΟΝΕ.

ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ είναι οι εξής:

Ι. ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ και της κοινωνικής αλληλεγγύης

α) Αύξηση κοινωνικών δαπανών κατά 1 δισ. ευρώ για ενίσχυση των χαμηλόμισθων, των χαμηλοσυνταξιούχων και των ανέργων, που πληττονται κυρίως από την κρίση.

β) Αύξηση Δημοσίων Επενδύσεων κατά 1,5 δισ. ευρώ. Η επιβάρυνση του ελλείμματός θα είναι 800 εκατ. δεδομένου ότι θα αυξηθούν κατά 700 εκατ. οι εισροές από την ΕΕ.

γ) Μείωση φόρων κατά 700 εκατ. στοχευμένη στα χαμηλά εισοδήματα και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με παράλληλη επαναφορά του αφορολόγητου ορίου για τους αυτοαπασχολούμενους.

ΙΙ. ΕΝΙΣΧΥΣΗ της ανταγωνιστικό-

πενδυτών με αποφασιστικές αρμοδιότητες χορήγησης αδειών, οι οποίες σήμερα ασκούνται από διάφορα υπουργεία και φορείς.

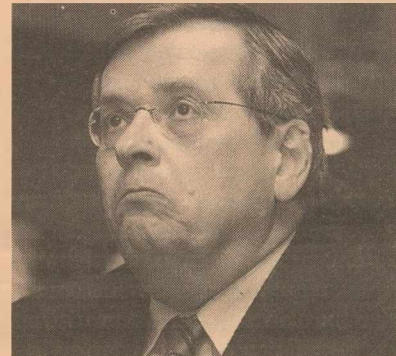
γ) Αναβάθμιση της εκπαίδευσης

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΕΙ διοικητική αυτονομία των πανεπιστημίων στα προγράμματα σπουδών, τις προσλήψεις και τον τρόπο επιλογής των φοιτητών. Πρέπει να καθιερωθούν συστήματα αξιολόγησης και να συνδεθούν με τη χρηματοδότηση δημιουργώντας κίνητρα αναβάθμισης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η ΚΡΙΣΗ ΕΚΤΟΣ από απειλή αποτελεί και ευκαιρία για τομές και ανατροπές. Προϋπόθεση, όμως, για τη στήριξη από την ΕΕ είναι η ύπαρξη ικανής και αξιόπιστης κυβέρνησης. Είναι μεγάλη η πρόκληση για την προοδευτική παράταξη.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ

Εξοικονόμηση 5 δισ. ευρώ σε μόλις 15 ημέρες

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΩΤΗΡΙΑΣ των τραπεζών είναι ένα πρόγραμμα σωτηρίας όχι της οικονομίας και των τραπεζών, αλλά είναι ένα πρόγραμμα σωτηρίας του προϋπολογισμού και της κάλυψης των ελλειμμάτων.

Είδα και μία πρωτοφανή δήλωση του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας κ. Αράπογλου, ο οποίος ούτε πολύ ούτε λίγο τόνισε ότι τα κεφάλαια που δίνει η κυβέρνηση θα τα πάρουμε για να μην την στενοχωρήσουμε.

ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΚΡΥΨΟΥΜΕ από τις Βρυξέλλες τα ελλείμματα και έχουμε μία νέα εξέλιξη στη δημιουργική λογιστική που βάζει μέσα και τις τράπεζες.

ΑΠΟ ΕΚΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΑ το πιο εύκολο που μπορεί να κάνει κάποιος είναι το κράτος να κόψει δαπάνες οι οποίες δεν έχουν αρχή και τέλος.

Πριν αρχίσουμε λοιπόν να δανειζόμαστε και να δανειζόμαστε ουσιαστικά από το μέλλον, πρέπει να κάνουμε μία καλύτερη διαχείριση – μείωση των δαπανών

Να σας θυμίσω ότι ο πρωθυπουργός είχε δεσμευθεί πριν αναλάβει την πρωθυπουργία ότι θα περικόψει περί τα 10 δισεκατομμύρια ευρώ από οπατάδες τις οποίες κάνει το δημόσιο. Κάτι τέτοιο δεν έγινε και από ό,τι φαίνεται δεν υπάρχει και καμία πρόθεση να συμβεί.

ΝΑ ΣΑΣ ΦΕΡΩ ΕΝΑ ΣΧΕΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ. Στην Ελλάδα εργάζονται σε δημόσιο τομέα και στα φροντιστήρια περί του 300.000 εκπαιδευτικούς και αντιστοιχεί στον καθένα τέσσερα παιδιά, ενώ την ίδια ώρα στην Φινλανδία που είναι υπόδειγμα στην εκπαιδευτική παγκοσμίως αντιστοιχεί ένας εκπαιδευτικός για κάθε 18 μαθητές.

ΚΑΙ ΠΑΡΑ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ αυτό, έχει η κυβέρνηση στο πρόγραμμά της την πρόκληση άλλων 6.000 εκπαιδευτικών. Αυτά κατά τη γνώμη μου, είναι χρήματα πεταμένα από το παράθυρο.

ΠΡΙΝ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ για επέκταση των ελλειμμάτων πρέπει να δούμε κονδύλι-κονδύλι, τι μπορούμε να περικόψουμε. Και κατά την γνώμη τα ποσά που μπορούμε να περιορίσουμε εύκολα μπορούν να φτάσουν το 2% του ΑΕΠ. Πριν αρχίσουμε λοιπόν να δανειζόμαστε και να δανειζόμαστε ουσιαστικά από το μέλλον, πρέπει να κάνουμε μία καλύτερη διαχείριση – μείωση των δαπανών, της οπατάλης, της κλοπής και θα έλεγα και του διάχυτου κόστους. Θέλετε ένα παράδειγμα για το τελευταίο;

Για να γίνει μεταφορά ενός ακινήτου στην Κηφισιά ένας συμβολαιογράφος παίρνει το λιγότερο 15.000 ευρώ για δουλειά ενός 2ωρου.

ΝΑ ΑΝΟΙΞΟΥΝ τα κλειστά επαγγέλματα που δημιουργούν τεράστια αύξηση του κόστους, ειδικά στις μεταφορές και ως εκ τούτου στα προϊόντα που μεταφέρονται.

ΚΑΘΕ «ΠΑΛΑΒΟΜΑΡΑ» που κάνουμε ως κράτος έχει επίπτωση στο spread. Όταν ανέλαβε η κυβέρνηση ήταν 15 μονάδες βάσης, σήμερα είναι 160 μονάδες βάσης. Ο κίνδυνος είναι αν δεν δείξουμε σύνεση, περιορισμό των ελλειμμάτων, περιορισμό του ισολογισμού, το spread μπορεί να αυξηθεί περαιτέρω, και αν αυτό συμβεί τότε η οποία στήριξη της πραγματικής οικονομίας θα εξανεμιστεί αφού τα χρήματα που θα δοθούν θα φύγουν από την αύξηση του κόστους δανεισμού.

ΜΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΩΦΩΝ μέσα σε 15 ημέρες θα μπορούσε να βρει τα 5 δισ. ευρώ και αυτά να «φύγουν» από την φορολογία και να ενισχυθεί η κατανάλωση.

ΜΑΧΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ... ΠΟΣΟ ΘΑ ΧΑΛΑΡΩΣΕΙ ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

Με... μυγοσκοτώστρες η Ε.Ε. κατά του ελέφαντα της κρίσης

► Την πολιτική ηγεμονία στη Γηραιά Ηπειρο διεκδικεί η Γερμανία μέσω της συμβολής της στον κοινοτικό προϋπολογισμό

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ \ ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΑΤΟΣ

«Προσπαθούν να αναχαιτίσουν μια αγέλη ελεφάντων, που επιτίθενται μανιασμένοι, με... μυγοσκοτώστρες!». Το σχόλιο ανήκει σε δημοσιογράφο από μεγάλη ευρωπαϊκή χώρα και αποτυπώνει το κλίμα που επικρατεί σε μεγάλη μερίδα Ευρωπαίων, μετά την παρουσίαση των προτάσεων της Κομισιόν για τη «σωτηρία» των οικονομιών της ΕΕ. Όλων εκείνων, δηλαδή, που πιστεύουν ότι τα 200 δισ. ευρώ είναι ένα «πυροτέχνημα» χωρίς κανένα ουσιαστικό αντίκρισμα και δεν αρκούν για να αντιμετωπίσουν «τη χειρότερη κρίση των τελευταίων 70 ετών», όπως έγραψαν σε κοινό τους άρθρο η Αγκέλα Μέρκελ και ο Νικόλα Σαρκοζί. Η συγκεκριμένη άποψη εμπεριέχει μεγάλη δόση αλήθειας. Εάν θέλουμε να είμαστε ακριβείς, εξάλλου, η Κομισιόν δεν έκανε τίποτε άλλο από το να προσπαθήσει να «συρράψει» τα εθνικά προγράμματα ανάκαμψης και, στην καλύτερη περίπτωση, να τα κατευθύνει προς συγκεκριμένες δράσεις. Ακόμη χειρότερα, όπως τονίζουν οι υποστηρικτές της, τα χρήματα που προβλέπονται δεν έχουν καν διασφαλιστεί, αφού θα πρέπει να εγκριθούν από τους ηγέτες των «27», στη σύνοδο κορυφής που θα πραγματοποιηθεί στις 11 και 12 Δεκεμβρίου στις Βρυξέλλες.

ΑΥΤΟΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗ

Ταυτόχρονα, όμως, υπάρχει και μια άλλη μερίδα Ευρωπαίων, που υποστηρίζουν ότι σήμερα, περισσότερο από ποτέ, απαιτείται από τις ηγεσίες των χωρών-μελών να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση, προκειμένου να μην πνάζουν στον αέρα τα όσα έχουν επιτευχθεί όλα τα προηγούμενα χρόνια, στον τομέα της δημοσιονομικής σταθερότητας. Αναμφίβολα δε, οι πιο ισχυρές φωνές υπέρ αυτής της εκδοχής προέρχονται από την Γερμανία, την ισχυρότερη οικονομία της Ευρώπης, η οποία ταυτόχρονα είναι και ο βασικός αιμοδότης των κοινοτικών κονδυλίων. «Θα ακολουθήσουμε μια πολιτική του μέτρου, του κέντρου και της έμπρακτης λογικής», είπε χαρακτηριστικά η καγκελάριας της χώρας, κατά την πρόσφατη συζήτηση στη Βουλή για τον γερμανικό προϋπολογισμό του 2009, αφηφώντας τις επικρίσεις τόσο των Ευρωπαίων εταίρων όσο και της αντιπολίτευσης στο εσωτερικό. Παράλληλα, τάχθηκε κατηγορηματικά κατά της μείωσης του ΦΠΑ και του «διαγωνισμού δισεκατομμυρίων» σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, με το επιχείρημα ότι αυτός δεν είναι ο πλέον ενδεδειγμένος τρόπος για να αντιμετωπιστεί η ύφεση.

«ΠΑΚΕΤΟ» ΚΟΜΙΣΙΟΝ

Μύθοι και αλήθειες

► Τα 200 δισ. ευρώ είναι «πραγματικά» χρήματα που προορίζονται για την «πραγματική» οικονομία, σε αντίθεση με τα 1,8 τρισ. ευρώ που περιλαμβάνει το «πακέτο σωτηρίας» των τραπεζών, μεγάλο μέρος του οποίου αποτελείται από εγγυήσεις.

► Τα 170 δισ. από αυτά θα προέλθουν από τους εθνικούς προϋπολογισμούς και αντιστοιχούν συνολικά στο 1,5% του κοινοτικού ΑΕΠ -ποικίλλουν, όμως, από χώρα σε χώρα.

► Η Κομισιόν, όπως και οι περισσότερες ισχυρές χώρες-μέλη, τάσσονται υπέρ της χαλάρωσης του Συμφώνου Σταθερότητας, κάτι που μεταφράζεται στην παραβίασή του «κατά μερικές και όχι πολλές δεκαδικές μονάδες», σύμφωνα με τα λόγια του Χοακίν Αλμουνιά.

► Η Βρετανία του Μπράουν, η οποία πλειοδοτεί σε παροχές, δεν είναι μέλος της ζώνης του ευρώ, κάτι που σημαίνει ότι δεν δεσμεύεται από το όριο του 3%. Βρίσκεται κοντά στο μοντέλο των ΗΠΑ, όπου το έλλειμμα αναμένεται να εκτοξευτεί στο... 10%!

► «Κλειδί» για τη συμφωνία είναι η επιτάχυνση της αποδέσμευσης των ήδη υπαρχόντων περιφερειακών κονδυλίων, από τα οποία 3,8 δισ. ευρώ θα κατευθυνθούν προς τις «παλιές» χώρες-μέλη (όπως η Ελλάδα), οι οποίες τυπικά δεν δικαιούνται πλέον παρόμοια βοήθεια.

► «Η Γερμανία περιμένει από άλλες χώρες, που δεν βρίσκονται σε τόσο καλή θέση, να κάνουν το μεγαλύτερο μέρος της δουλειάς και η ίδια να αποκομίσει τα οφέλη, όταν ανακάμψουν οι εξαγωγές. Όμως, εάν η Γερμανία δεν προωθήσει σήμερα τα ιδεώδη της ευρωπαϊκής ενοποίησης, τότε ποιος θα το κάνει;», έγραψαν την Πέμπτη στο κεντρικό τους άρθρο οι FT

Από την πλευρά του, ο (σοσιαλδημοκράτης) υπουργός Οικονομίας εμφανίστηκε ακόμη πιο επιθετικός: «Επειδή οι δικές μας προσπάθειες αποδείχθηκαν σχετικά επιτυχείς, δεν σημαίνει ότι πρέπει τώρα να πληρώσουμε για όλους τους υπόλοιπους», είπε ο Πέερ Στάινμπρουκ, απορρίπτοντας έτσι την πρόταση της Γαλλίας και άλλων χωρών προς το Βερολίνο να φανεί πιο γενναιόδωρο. Μάλιστα, για να λέμε την αλήθεια, στη δήλωση αυτή του Στάινμπρουκ περιλαμβάνεται η ουσία της βασικής αντίθεσης που υπάρχει σήμερα στους κόλπους της ΕΕ και καθιστά αμφίβολη την προώθηση του «πακέτου» τη Κομισιόν και, κατά συνέπεια, την επιτυχία της συνόδου

κορυφής. Ιδού, λοιπόν, τι συμβαίνει στην πραγματικότητα, με απλά λόγια: Πολλές χώρες της Ευρώπης (ανάμεσά τους και η Ελλάδα) έχουν μεγάλη ανάγκη τη συνδρομή της ΕΕ προκειμένου να βγουν όρθιες από την κρίση. Αυτό, πρακτικά, σημαίνει ότι οι «έχοντες» καλούνται να πληρώσουν για να σωθούν οι «μη έχοντες». Εκείνοι, όμως, δεν είναι διατεθειμένοι να το πράξουν άνευ όρων και για την... καλή τους καρδιά. «Σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη είμαστε σε καλύτερη θέση», δήλωσε η Μέρκελ στην Μπούντεσταγκ - υπονοώντας, εμμέσως πλην σαφώς, ότι η Γερμανία φιλοδοξεί να βγει από αυτή τη στενωπό έχοντας ενισχύσει τη θέση της και την

ανταγωνιστικότητά της, πρωτίστως σε ευρωπαϊκό και τελικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το διακύβευμα είναι πολύ σημαντικό και, για τον λόγο αυτό, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που τα διλήμματα διατυπώνονται ωμά, από όλες τις πλευρές. «Η Γερμανία περιμένει από άλλες χώρες, που δεν βρίσκονται σε τόσο καλή θέση, να κάνουν το μεγαλύτερο μέρος της δουλειάς και η ίδια να αποκομίσει τα οφέλη, όταν ανακάμψουν οι εξαγωγές. Όμως, εάν η Γερμανία δεν προωθήσει σήμερα τα ιδεώδη της ευρωπαϊκής ενοποίησης, τότε ποιος θα το κάνει;», έγραψαν την Πέμπτη στο κεντρικό τους άρθρο οι Financial Times, ξεχνώντας αίφνης την αντίθεση του Λονδίνου στην πολιτική ενοποίηση της ΕΕ και προειδοποιώντας το Βερολίνο ότι, μελλοντικά, κινδυνεύει να βρει απέναντί του ένα μέτωπο ευρωπαϊκών χωρών.

ΕΜΜΟΝΗ ΣΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ

Από την πλευρά της, η γερμανική ελίτ δεν δείχνει να καταλαβαίνει από απειλές. Έτσι, η εφημερίδα που κατά κόρο εκφράζει τις απόψεις του πιο σκληρού πυρήνα της, η Frankfurter Allgemeine Zeitung, όχι απλώς δεν φαίνεται να κάνει πίσω, αλλά (επίσης την Πέμπτη) επιτέθηκε στην Μέρκελ, κατηγορώντας την για... υποχωρητικότητα! «Είναι ακατανόητο και αδικαιολόγητο το γεγονός ότι, από κοινού με τον Γάλλο πρόεδρο Σαρκοζί, απαξίωσε το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (...) Με τη γαλλο-γερμανική επίθεση εναντίον του πέφτει ένα σημαντικό κάστρο της σταθερότητας. Κι αυτό, στην ανασφαλή εποχή που ζούμε, είναι ένα κακό νέο», έγραψε στο δικό της κεντρικό άρθρο.

Όπως είναι προφανές, αυτή η αντιπαράθεση έχει βάθος και δεν θα τελειώσει εύκολα. Ακόμη κι αν στην επερχόμενη σύνοδο βρεθεί -όπως είναι πιθανό- συμβιβασμός.

ΑΝΑΧΩΜΑ

10,3

ΤΡΙΣ. ΔΟΛ.
ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Σε τρισ. δολ. αθροίζονται, πλέον, οι παρεμβάσεις κυβερνήσεων και κεντρικών τραπεζών για να αντιμετωπιστεί η μεγαλύτερη οικονομική κρίση μεταπολεμικά. Σύμφωνα με υπολογισμούς ειδησεογραφικών πρακτορείων (Reuters, Bloomberg) οι παρεμβάσεις που έχει ήδη ανακοινώσει το αμερικανικό δημόσιο (Fed, κυβέρνηση, υ-

πηρεσία εγγύησης καταθέσεων κ.λπ.) υπερβαίνουν σε συνολική αξία τα 8 τρισ. δολ. -πάνω από το μισό ΑΕΠ της μεγαλύτερης οικονομίας του πλανήτη. Στην Ευρώπη, οι εθνικές κυβερνήσεις έχουν ήδη διαθέσει 2 τρισ. δολ. για να στηρίξουν το τραπεζικό σύστημα και περί τα 280 δισ. δολ. για τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας.

ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Φόροι και δάνεια για να πληρωθούν 10,3 τρισ. δολ.

ΤΟΥ ΧΑΡΗ ΣΑΒΒΙΔΗ
hsav@pegasus.gr

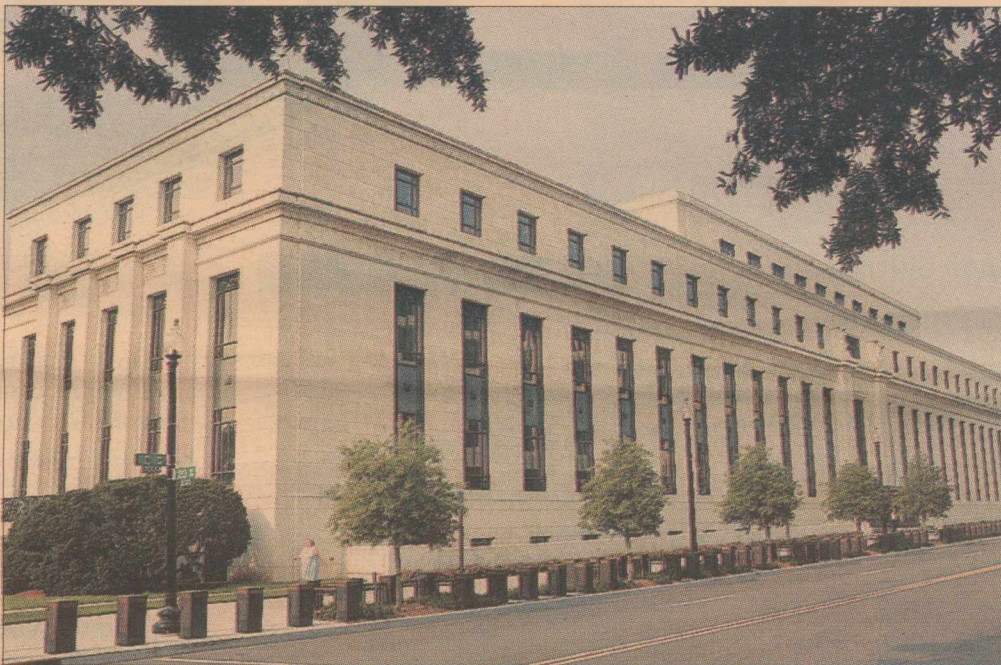
Το βασικό ερώτημα που προκύπτει πλέον έχει να κάνει με τον τρόπο χρηματοδότησης των διαφόρων πακέτων διάσωσης. Ιστορικά οι κυβερνήσεις έχουν τρεις τρόπους χρηματοδότησης των δημοσίων δαπανών: την έκδοση χρήματος, την αύξηση των φορολογικών εσόδων και τον δανεισμό. Η εκτύπωση πληθωριστικού χρήματος φαντάζει ως η λιγότερη πιθανή εξέλιξη. Οι κεντρικές τράπεζες έχουν ικανό βαθμό ανεξαρτησίας για να το αρνηθούν (αν και όλα είναι σχετικά σε περιόδους κρίσης) αλλά, έτσι κι αλλιώς, καμία κυβέρνηση δεν δείχνει να το προτείνει. Οι κυβερνήσεις, κατά συνέπεια, πρέπει να επιλέξουν ανάμεσα στον δανεισμό και την αύξηση των φόρων. Στην παρούσα φάση η στήριξη των οικονομιών αποκλείει την τελευταία επιλογή. Τα πακέτα διάσωσης, κατά συνέπεια, στην παρούσα φάση είναι αναγκαίο να χρηματοδοτηθούν μέσω νέου δανεισμού.

ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

Αυτή, όμως, δεν είναι παρά βραχυπρόθεσμη λύση. Την Τετάρτη ο κ. Μπαρόζο έδωσε το «πράσινο φως» για παραβίαση του Συμφώνου Σταθερότητας αλλά προειδοποίησε τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις ότι αμέσως μόλις οι οικονομίες αρχίσουν να αναπτύσσονται και πάλι, θα πρέπει να ξεκινήσει προσπάθεια δημοσιονομικής εξυγίανσης. Στη Βρετανία, αποκαλύφθηκε, μάλιστα, ότι η κυβέρνηση ήδη σχεδιάζει όχι απλά την επιστροφή του συντελεστή ΦΠΑ στα προηγούμενα επίπεδα του (17,5% από 15% που μειώθηκε τώρα) αλλά και την περαιτέρω αύξησή τους στο 18,5%.

Αν το ποσό που χρειάζεται σήμερα να δανειστούν οι κυβερνήσεις ήταν σχετικά μικρό, η μελλοντική ανάπτυξη θα μπορούσε να αυξήσει τόσο τα φορολογικά έσοδα ώστε η αποπληρωμή των χρεών να είναι εφικτή. Καθώς, όμως, τα ποσά είναι αστρονομικά, κάτι τέτοιο δύσκολα μπορεί να συμβεί στο ορατό μέλλον. Κατά συνέπεια, ο μόνος τρόπος για να αποπληρώσουν τα χρέη τους οι κυβερνήσεις είναι να αυξήσουν τους φόρους μόλις οι οικονομίες επιστρέψουν σε τροχιά ανάπτυξης. Και τότε θα κληθούν να αποφασίσουν ποιος θα πληρώσει το... μάρμαρο.

Η αιτία όσων συμβαίνουν σήμερα βρίσκεται σε μια κεντρική αντίφαση του οικονομικού

ΦΩΤΟ: ΑΠΕ

συστήματος: Η συνεχής αύξηση των επενδύσεων προϋποθέτει διαρκή αύξηση των πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών και άρα ικανοποιητική ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών. Το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων, όμως, δεν αυξάνεται με τους ρυθμούς που απαιτούνται. Αυτό το πρόβλημα είναι που οδηγεί σε κρίσεις υπερπαραγωγής (ή καλύτερα κρίσεις υποκατανάλωσης) όπως η σημερινή ή εκείνη του '29.

Μεταπολεμικά οι δυτικές κυβερνήσεις υιοθέτησαν την λύση της αναδιανομής εισοδήματος μέσω του κοινωνικού κράτους. Η επικράτηση του νεοφιλελευθερισμού, από τα τέλη της δεκαετίας του '70, επέβαλλε νέο τρόπο διαχείρισης του προβλήματος: Οι καταναλωτές αντί να λαμβάνουν τα επιπλέον κεφάλαια από τους «έχοντες» άρχισαν να τα δανείζονται, προεξοφλώντας το μελλοντικό τους εισόδημα. Καθώς, όμως, τα εισοδήματα των εργαζομένων δεν αυξάνονταν σημαντικά, τα χρέη ήταν αδύνατο να αποπληρωθούν. Κάπως έτσι προέκυψαν οι «φούσκες» των τελευταίων ετών, το σκάσιμο των οποίων οδήγησε στην σημερινή κρίση.

Τα πακέτα τόνωσης των οικονομιών επι-

διώκουν την ενίσχυση της καταναλωτικής δύναμης, δηλαδή τη μεταβίβαση εισοδήματος στους «μη έχοντες». Εκείνο που εκκρεμεί είναι η χρηματοδότηση της ενίσχυσης αυτής. Θα γίνει με αφαίρεση πόρων από τους «έχοντες»; Οι κυβερνήσεις, για παράδειγμα, θα μπορούσαν να επιβάλουν και πάλι υψηλούς φορολογικούς συντελεστές στα μεγαλύτερα εισοδήματα (μεταπολεμικά ο ανώτερος φορολογικός συντελεστής στις ΗΠΑ ξεπερνούσε το 90%), να φορολογήσουν βαρύτερα τις χρηματιστηριακές συναλλαγές και να υιοθετήσουν φόρους στη διεθνή κίνηση κεφαλαίων (π.χ. φόρος Τόμπιν).

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Εναλλακτικά, θα μπορούσε να αυξηθεί το σύνολο της φορολογικής επιβάρυνσης (κυρίως οι έμμεσοι φόροι) ή να αναβάλλεται διαρκώς η αποπληρωμή του χρέους. Λύση που θα επιβαρύνει τη μελλοντική ανάπτυξη (καθώς τα χαμηλότερα εισοδήματα θα επιβαρυνθούν από τους φόρους και άρα δεν θα μπορούν να αυξάνουν την κατανάλωση) και θα «παγιδεύσει» μεγαλύτερο μερίδιο των δημοσίων κονδυλίων στην εξυπηρέτηση του χρέους. Στο σημερινό πολιτικό σκηνικό η δεύτερη αυτή λύση ακούγεται περισσότερο πιθανή, καθώς οι κυβερνήσεις εμφανίζονται απρόθυμες ακόμα και να υπονοήσουν μεγαλύτερη φορολογική επιβάρυνση του κεφαλαίου. Το τι θα συμβεί, όμως, τελικά εξαρτάται από τους μελλοντικούς πολιτικούς συσχετισμούς. Εκείνους που η ίδια η κρίση θα γεννήσει τα επόμενα χρόνια. Κάπως έτσι δεν προέκυψε και το new deal;

Στο '29
τα αίτια
της κρίσης

Η ΑΙΤΙΑ ΟΣΩΝ ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΗΜΕΡΑ

βρίσκεται σε μια κεντρική αντίφαση του οικονομικού συστήματος: Η συνεχής αύξηση των επενδύσεων προϋποθέτει διαρκή αύξηση των πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών και άρα ικανοποιητική ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών. Το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων, όμως, δεν αυξάνεται με τους ρυθμούς που απαιτούνται. Αυτό το πρόβλημα είναι που οδηγεί σε κρίσεις υπερπαραγωγής (ή καλύτερα κρίσεις υποκατανάλωσης) όπως η σημερινή ή εκείνη του '29.

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ ΟΙ ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΑΝ

την λύση της αναδιανομής εισοδήματος μέσω του κοινωνικού κράτους. Η επικράτηση του νεοφιλελευθερισμού, από τα τέλη της δεκαετίας του '70, επέβαλλε νέο τρόπο διαχείρισης του προβλήματος: Οι καταναλωτές αντί να λαμβάνουν τα επιπλέον κεφάλαια από τους «έχοντες» άρχισαν να τα δανείζονται, προεξοφλώντας το μελλοντικό τους εισόδημα. Καθώς, όμως, τα εισοδήματα των εργαζομένων δεν αυξάνονταν σημαντικά, τα χρέη ήταν αδύνατο να αποπληρωθούν. Κάπως έτσι προέκυψαν οι «φούσκες» των τελευταίων ετών, το σκάσιμο των οποίων οδήγησε στην σημερινή κρίση.

Τα πακέτα τόνωσης των οικονομιών επιδιώκουν τη μεταβίβαση εισοδήματος στους «μη έχοντες». Εκείνο που εκκρεμεί είναι η χρηματοδότηση της ενίσχυσης αυτής. Θα γίνει με αφαίρεση πόρων από τους «έχοντες»;

ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΗΡΘΕ Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Τρίτο κύμα στήριξης των οικονομιών

► Τα ποσά που διατίθενται για τη τόνωση της καταναλωτικής ζήτησης είναι σαφώς χαμηλότερα εκείνων που δόθηκαν για την στήριξη των τραπεζών.

ΤΟΥ **ΧΑΡΗ ΣΑΒΒΙΔΗ**
ΚΑΙ ΤΟΥ **ΓΙΩΡΓΟΥ Ι. ΜΑΥΡΟΥ**

Ενα 3ο κύμα κυβερνητικών δράσεων στήριξης των οικονομιών σε ΗΠΑ και Ευρώπη εκδηλώνεται τις τελευταίες ημέρες. Καθώς η κρίση από το χρηματοοικονομικό σύστημα περνά με γοργούς ρυθμούς στην πραγματική οικονομία, οι κυβερνήσεις προσπαθούν να περιορίσουν το εύρος και την ένταση της διαφαίνόμενης ύφεσης. Είχαν προηγηθεί οι προσπάθειες στήριξης των τραπεζών (1ο κύμα) και σειρά γενικών μέτρων τόνωσης της οικονομίας (2ο κύμα).

Αυτή τη φορά, τα περισσότερα από τα μέτρα που προτείνονται έχουν συγκεκριμένη στόχευση: Την τόνωση της καταναλωτικής ζήτησης.

Τα ποσά που διατίθενται είναι σαφώς χαμηλότερα εκείνων που δόθηκαν για την στήριξη των τραπεζών. Υπάρχει, βέβαια, μια σημαντική διαφορά: Τα περισσότερα από τα κεφάλαια που διατέθηκαν στις τράπεζες δεν μπορεί να θεωρούνται «ξεγραμμένα» από το δημόσιο, καθώς είτε ανταλλάχθηκαν με μετοχές είτε αποτελούν εγγυήσεις που το κράτος είναι ελάχιστα πιθανό να αναγκαστεί τελικά να καταβάλλει.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Μείωση ΦΠΑ και φοροαλλαγές

Στις αρχές της εβδομάδας η κυβέρνηση ανακοίνωσε δέσμη μέτρων ύψους 20 δισ. στερλινών (24 δισ. ευρώ) για την τόνωση της οικονομίας, στο οποίο περιλαμβάνεται προσωρινή μείωση του ΦΠΑ στο 15% από 17,5%. Τον περασμένο μήνα εξέγγειλε πακέτο 400 δισ. στερλινών (472 δισ. ευρώ) για την παροχή ρευστότητας και εγγυήσεων προς τις εγχώριες τράπεζες.

472

ΓΑΛΛΙΑ

Στην αγορά 20 δισ. ευρώ

Ο πρόεδρος της χώρας, Νικολά Σαρκοζί, δεσμεύτηκε για την παρουσίαση πακέτου ενίσχυσης της οικονομίας εντός 10 ημερών. Φήμες θέλουν το πακέτο αυτό να έχει προϋπολογισμό γύρω στα 20 δισ. ευρώ. Ήδη, το Παρίσι έχει υποσχεθεί 360 δισ. δολ. για την παροχή ρευστότητας και εγγυήσεων προς τις εγχώριες τράπεζες.

360

Στο 3ο κύμα παρεμβάσεων (τόνωση καταναλωτικής ζήτησης), όμως, τα κεφάλαια που καλούνται να διαθέσουν οι κυβερνήσεις κάθε άλλο παρά εικονικά είναι. Γεγονός που πιθανότατα ερμηνεύει το σαφώς μικρότερο μέγεθός τους αλλά και την απροθυμία κάποιων κυβερνήσεων να προχωρήσουν στη λήψη μέτρων.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ελληνική κυβέρνηση: Σε πρώτη φάση η Αθήνα ήταν μεταξύ των πρωταγωνιστών, ανοίγοντας τον «χορό» της εγγύησης των καταθέσεων (μαζί με την Ιρλανδία).

Οι πρώτες αντιδράσεις από τις Βρυξέλλες και τις άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες ήταν συγκεκριμένες και η Αθήνα έσπευσε να ανταποκριθεί. Μόλις, όμως, φάνηκε ότι όλες οι κυβερνήσεις θα εγγυηθούν τις καταθέσεις, η ελληνική επέστρεψε στην αρχική της θέση. Και μετά;

Το μόνο που ακολούθησε ήταν το «πακέτο» στήριξης των τραπεζών. Για την τόνωση της πραγματικής οικονομίας ελάχιστα έχουν ειπωθεί και διάθεση ουσιαστικής στήριξης της κατανάλωσης δεν φαίνεται να υπάρχει, παρά τα απεγνωσμένα μηνύματα που εκπέμπουν έμποροι και βιοτέχνες. Το οικονομικό επιτελείο περίμενε να ακούσει τις ιδέες των Βρυξελλών και πιθανότατα θα περιμένει αυτές να εγκριθούν από την Σύνοδο Κορυφής (11-12 Δεκεμβρίου).

Το Βερολίνο τηρεί επιφυλακτική στάση, το Παρίσι θέλησε να πρωτοστατήσει, ενώ άλλες χώρες ανακοίνωσαν μέτρα χωρίς να περιμένουν την Κομισιόν

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Δημόσιες επενδύσεις 50 δισ.

Το Βερολίνο θα διαθέσει 50 δισ. ευρώ σε επενδύσεις και λοιπές κρατικές δαπάνες για να τονώσει την οικονομία, ενώ έχει εξαγγείλει πακέτο 515 δισ. δολ. για την παροχή ρευστότητας και εγγυήσεων προς τις εγχώριες τράπεζες. Η Βουλή ενέκρινε τη διευκρίνιση του δημοσίου δανεισμού για το 2009 στα 18,5 δισ. ευρώ από 10,5 δισ. ευρώ.

515

ΙΣΠΑΝΙΑ

«Πακέτο» 11 δισ. ευρώ

Την Πέμπτη η Μαδρίτη ανακοίνωσε πακέτο 11 δισ. ευρώ για δαπάνες σε δημόσια έργα, ενίσχυση της απασχόλησης και στήριξη της αυτοκινητοβιομηχανίας. Μαρίτερα είχε εξαγγείλει διетές «μπαράκι» για τις αποπληρωμές στεγαστικών δανείων και πακέτο 150 δισ. ευρώ για παροχή ρευστότητας και εγγυήσεων προς τις τράπεζες.

150

ΙΤΑΛΙΑ

Κοινωνική κάρτα στους ανέργους

Πρωθείται «πακέτο» ύψους 80 δισ. ευρώ, το οποίο περιλαμβάνει κεφάλαια για δημόσια έργα και το «πάγωμα» των τιμών φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος, για ένα τουλάχιστον έτος. Επίσης, προβλέπεται η έκδοση «κοινωνικής κάρτας» για όσους δηλώνουν εισόδημα κάτω από 6.000 ευρώ. Σχέδιο ανταλλαγής κρατικών ομολόγων συνολικού ύψους 10 δισ. ευρώ με άλλους τίτλους των τραπεζών.

ΕΛΛΑΔΑ

Ρευστότητα 28 δισ. στις τράπεζες

Η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών συνολικού προϋπολογισμού 28 δισ. ευρώ.

28

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Στήριξη των μικρομεσαίων

Δεσμευμένη από το τεράστιο έλλειμμα και χρέος της Ουγγαρίας η κυβέρνηση της χώρας ανακοίνωσε σχέδιο ύψους 5,4 δισ. ευρώ, το οποίο δεν προβλέπει νέες δαπάνες αλλά απροσαρμογή όσων έχουν ήδη προϋπολογιστεί ώστε να στηριχθούν οι μικροί και μεσαίοι επιχειρήσεις.

5,4

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Στήριξη των ανέργων

Η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει σχέδιο τόνωσης της οικονομίας ύψους 6 δισ. ευρώ, στο οποίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνεται και η αξιοποίηση ενός ταμείου για την ανεργία, το οποίο θα χρηματοδοτήσει τους εργαζομένους που αναγκάζονται από τους εργοδότες τους να μειώσουν τις ώρες εργασίας τους.

6

Το κόστος

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ που μέχρι σήμερα έχει δεσμεύσει το Αμερικανικό Δημόσιο για τη διαχείριση της κρίσης φτάνουν ήδη σε αστρονομικά επίπεδα. Παρακάτω παρουσιάζεται το σύνολο των μέχρι τώρα παρεμβάσεων (πηγή Reuter's και Bloomberg) και συγκρίνεται με την επιβάρυνση για τον αμερικανικό προϋπολογισμό από μεγάλα γεγονότα του παρελθόντος σε σημερινές τιμές (στοιχεία από την Bianco Research).

